

INFORME FRONTERA

La República de Sèrbia: un país en trànsit permanent

Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat

Barcelona, 2020

LA REPÚBLICA DE SÈRBIA: UN PAÍS EN TRÀNSIT PERMANENT

Continguts

Introducció: Per què la frontera entre la República de Sèrbia i la Unió Europea? ...	3
En què ha consistit la missió d'observació?	4
Contextualització	
• Situació actual	6
• Situació als camps	7
• Situació de violència a frontera	8
Els diferents sistemes de protecció internacional a banda i banda de la frontera .	10
Punts preocupants	
• Les devolucions en calent (push backs)	13
• Les dificultats per accedir al procediment de protecció internacional.	16
• La situació dels i les menors no acompanyades.....	1
Conclusions.....	21
Bibliografia	23

Introducció: Per què la frontera entre la República de Sèrbia i la Unió Europea?

Estació abandonada als afores de Subotica, a pocs kilòmetres de la frontera amb Hongria i campament informal i de pas de persones refugiades. Font: CCAR

La República de Sèrbia ha passat, en la seva història recent, per greus conflictes socials i polítics que han acabat definint la seva relació amb la Unió Europea i, per metonímia, la seva relació amb l'espai fronterer d'aquesta. El govern de Belgrad va presentar la seva sol·licitud d'ingrés a la Unió Europea de manera oficial el 22 de desembre de 2009, sota la presidència rotatòria de Suècia en el Consell, en un acte amb una forta càrrega simbòlica¹. Finalment, el 2 de març de 2012, els caps d'Estat i de Govern de la UE van concedir a Sèrbia l'estatus oficial de país candidat a l'adhesió. Aquesta candidatura i el desig del país de formar part de la UE també passa, entre molts altres requisits, per una estandardització dels procediments d'asil que Sèrbia, en tant que país de trànsit, ha mirat d'actualitzar amb més o menys èxit. La particular virulència anti-migratòria de països limítrofs de la UE amb Sèrbia, el tancament de fronteres i la política de devolucions en calent dels països veïns (Croàcia, Romania, Bòsnia o Hongria) ha creat un coll d'ampolla molt preocupant que ha posat a prova el seu sistema d'asil i ha fet augmentar la perillositat del trànsit de manera alarmant. Així doncs, la potencial adhesió de Sèrbia a la UE ha anat de la mà d'una relació ambigua i malabarista de compromisos adquirits, els necessaris per entrar

1. https://elpais.com/internacional/2009/12/22/actualidad/1261436410_850215.html

a formar-hi part i la política anti-migratòria i de retorn que, de facto, estan practicant els seus països veïns: cada cop és més difícil l'entrada de fluxos migratoris a Europa des de Sèrbia i les vulneracions de drets fonamentals han augmentat de manera preocupant des de 2015 ençà. La delegació en missió d'estudi ha pogut recollir testimonis de maltractaments per part de la policia hongaresa, romanesa i bòsnia, ha constatat un enduriment de tracte i condicions de les persones que transiten la ruta dels Balcans cap a Europa a través de Sèrbia, així com també la mort per ofegament de persones forçades, per part de cossos policials, a creuar de tornada el riu que separa Sèrbia i Bòsnia. Això ha creat un rizoma de rutes alternatives de pas a través de Croàcia, Romania o Hongria. Noves rutes que sovint es tornen més llargues, més perilloses i porten conseqüències més severes per les persones que les creuen.

En què ha consistit la missió d'observació?

Delegació de HCIT-ACNUR a Subotica, que va acompanyar a la missió de la CCAR a frontera entre Hongria i Sèrbia. Font: CCAR

El setembre del 2020 un equip d'observació de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR) ha visitat la situació de les persones en trànsit, refugiades i migrades en general a través de la República de Sèrbia, moltes d'elles amb l'esperança d'accedir a la UE. Les principals fronteres analitzades han sigut la frontera amb Hongria, a la zona de trànsit de Subotica, i la frontera amb Bòsnia, a la zona de trànsit de Loznica, amb l'esperança

d'accedir a Hongria també a través d'una llarga ruta a través de Bòsnia i Croàcia. També hem analitzat la situació a Belgrad com a zona de pas des d'on s'inicien molts dels fluxos migratoris en direcció a la zona de triple frontera entre Romania, Hongria i la República de Sèrbia. A més a més, també han tingut l'oportunitat d'entrevistar-se amb actors, institucions i entitats clau en l'àmbit de les migracions i l'asil tant de Sèrbia com de les zones frontereres i països veïns.

L'objectiu general de la missió ha estat observar sobre el terreny l'estat de l'arribada de persones refugiades a les portes i/o en direcció a la Unió Europea, així com també la gestió de la República de Sèrbia, candidata oficial a convertir-se en un nou membre de la UE, d'aquests fluxos migratoris. Per fer-ho s'han realitzat entrevistes a membres de les següents entitats:

- Katalin Pokorny, oficial d'enllaç de la delegació d'Europa Central de Agència Europea de la Guàrdia de Fronteres i Costes FRONTEX.
- Yolande Ditewig, tècnic sènior de polítiques regionals i Montserrat Feixas Vihé, delegada regional, ambdues de la delegació de l'ACNUR per Europa Central.
- András Léderer, oficial sènior d'incidència política i social de la Hungarian Helsinki Committee.
- Ivana Vukasevic, responsable de projectes i Dalibor Karadza, especiliasta jurídic, ambdós del Humanitarian Center for Integration and Tolerance (HCIT), enllaç de l'ACNUR al territori.
- Milica Svabic, representant de KlikAktiv - Center for Development of Social Policies.
- Marko Štambuk, coordinador de l'equip legal d'asil i migració del Belgrade Center for Human Rights, entre d'altres.
- Nikola Kovasevic, representant del Center for Research and Social Development IDEAS

Per altra banda aquesta delegació ha intentat contactar per les vies oficials amb la policia de la República de Sèrbia, el Komissariat, encarregat de la gestió dels camps de refugiats, així com també amb el superintendent en cap de la policia hongaresa, sense que hagi tingut resposta.

Per acabar, s'ha fet observació sobre terreny de diferents passos fronterers així com també de la situació de les persones refugiades a la capital, Belgrad. La missió de la CCAR a més, va tenir l'oportunitat d'entrevistar persones refugiades i observar les condicions de tracte que havien rebut a zones calentes fronteres o de trànsit, en campaments informals situats a les zones adjacents a frontera, acompanyats per delegacions de Klikaktiv, a la zona de Loznica, i per l'HCIT - ACNUR a la zona de Subotica. Per últim, a causa de la impossibilitat de la delegació de la CCAR d'accedir a territori hongarès, algunes de les entrevistes amb entitats i institucions van haver de dur-se a terme a través de mitjans virtuals degut al tancament total de fronteres d'Hongria, tant de ciutadans comunitaris com de ciutadans extra comunitaris. La resposta oficial del govern hongarès en aquest sentit va ser el seguiment de mesures de prevenció del covid19.

Contextualització

Situació actual

Els processos migratoris moderns són relativament nous a Sèrbia i, de fet, la primera llei d'asil al país data de 2008². Amb tot, el país ha sigut territori d'acollida: particularment de persones procedents d'antics països del bloc soviètic. Les seves lleis migratòries són relativament noves i s'han desenvolupat en períodes recents, gairebé sempre de la mà de processos històrics posteriors al conflicte de les successives guerres dels Balcans. Abans de 2016 Sèrbia rebia persones refugiades, però no eren visibles per la ciutadania general. Després de l'anomenada “crisis de 2016”, on va créixer de manera exponencial la xifra de persones que transitaven a través del territori, gran part de les organitzacions van actuar d'urgència creant canals provisionals d'ajuda immediata des d'una aproximació humanitària, però oblidant canals oficials i deixant en segon terme la pressió al govern per millorar el sistema en un caràcter secundari.

El dret a l'asil està garantit per la Constitució de la República de Sèrbia³ mentre que el procediment d'asil es recull en la Llei d'asil i protecció temporal. A més, Sèrbia ha signat el Conveni relatiu a l'Estatut dels Refugiats i el seu Protocol, així com també la Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, assumint l'obligació de respectar el principi de no devolució. Tot i que la percepció ciutadana, en gran part influenciada per un passat proper de conflicte emissor i receptor de persones refugiades, és positiva, la naturalesa del trànsit i les condicions polítiques contextuais fan que aquesta visió s'estigui deteriorant ràpidament. Així, la ruta dels Balcans ha tingut diferents moments de tensió migratòria en el temps, amb fluxos més o menys grans en funció de la situació política europea i, sobretot, de les decisions polítiques dels països limítrofs amb Sèrbia. Si bé és cert que, per exemple, Hongria va permetre la sol·licitud de protecció internacional a certes zones designades a frontera (mitjançant quotes diàries establertes) a les anomenades “zones de trànsit” que es van establir als dos passos fronterers principals de la frontera hongaresa amb Sèrbia (Horgoš i Kelebija), molts refugiats i migrants eren reticents a entrar la UE per aquesta via. Els principals motius eren:

- Difusió d'informació falsa i imposada principalment per grups criminals organitzats amb la intenció d'augmentar el tràfic d'éssers humans.
- Manca de fe en el sistema d'admissió, sobretot a causa del temor a sol·licitar asil a Hongria i quedar registrat a un país de destí no desitjat.
- Llistes llargues i període d'espera especialment indesitjable per a homes sols en comparació amb altres grups sol·licitants.

Amb tot, la xifra⁴ d'arribades anuals no ha parat d'incrementar-se: el 2019, 12.937 (12.052 homes i 885 dones) persones van expressar la seva intenció de sol·licitar asil a Sèrbia.

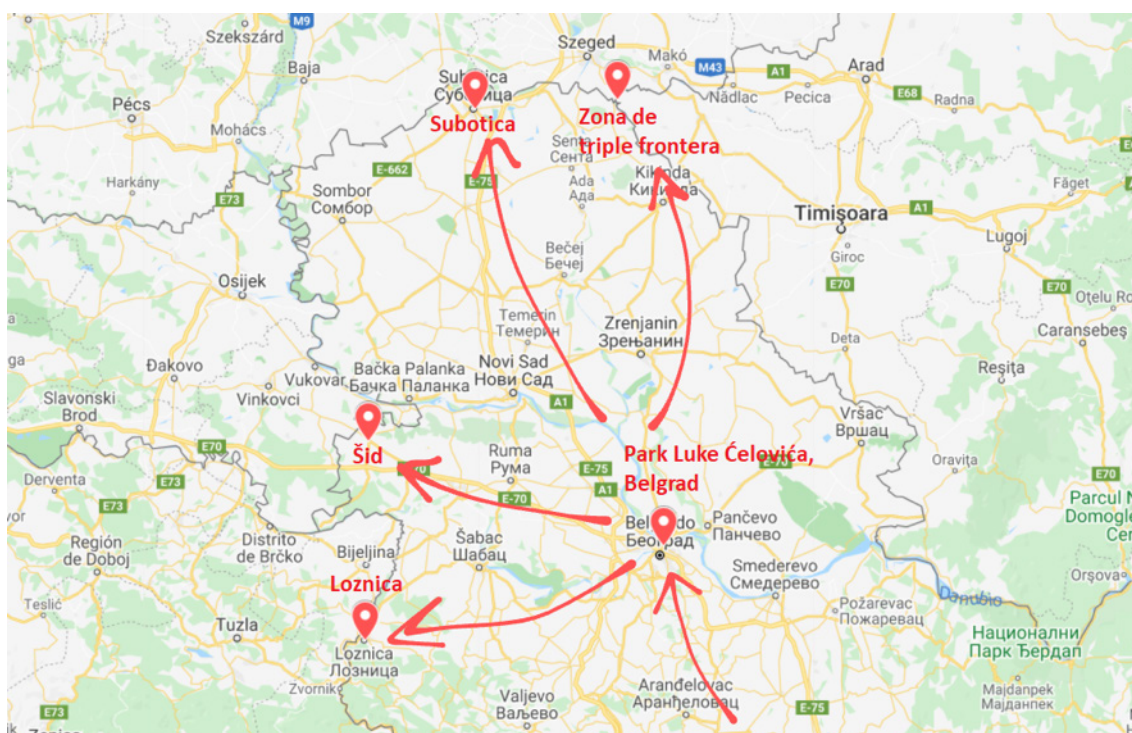
2. Serbia: Law of 2007 on Asylum, 26 November 2007, <https://www.refworld.org/docid/47b46e2f9.html> [consultat el 9 Octubre de 2020]

3. Lena Petrović, Right to Asylum in the Republic of Serbia, Belgrade Centre for Human Rights, Belgrade 2019, pag. 16

4. Xifres extretes de les dades oficials de l'Oficina de l'ACNUR a Belgrad, que rep els informes i estadístiques oficials d'activitat directament del Ministeri de l'Interior de la República de Sèrbia

Això suposa un augment de més de 4.000 persones respecte al 2018. Un dels punts més preocupants d'aquestes xifres és la quantitat desorbitada de menors procedents d'Afganistan, Pakistan i Bangla Desh, gairebé 3.000, dels quals més de 800 transitaven sols sense rebre seguiment per part de les autoritats sèrbies i que es troben moltes vegades en un llimb legal. La majoria de sol·licitants d'asil a Sèrbia amb caràcter general, procedeixen d'Afganistan, Pakistan i Síria. Des de 2015, però, i a pesar d'aquestes xifres, només 87 persones se'ls hi ha concedit la protecció subsidiària i a només 76 l'estatut de refugiat a Sèrbia⁵ i, actualment, el sistema es mou amb molta lentitud: només hi ha hagut una vintena de decisions positives d'asil en l'últim any⁶.

La situació als camps

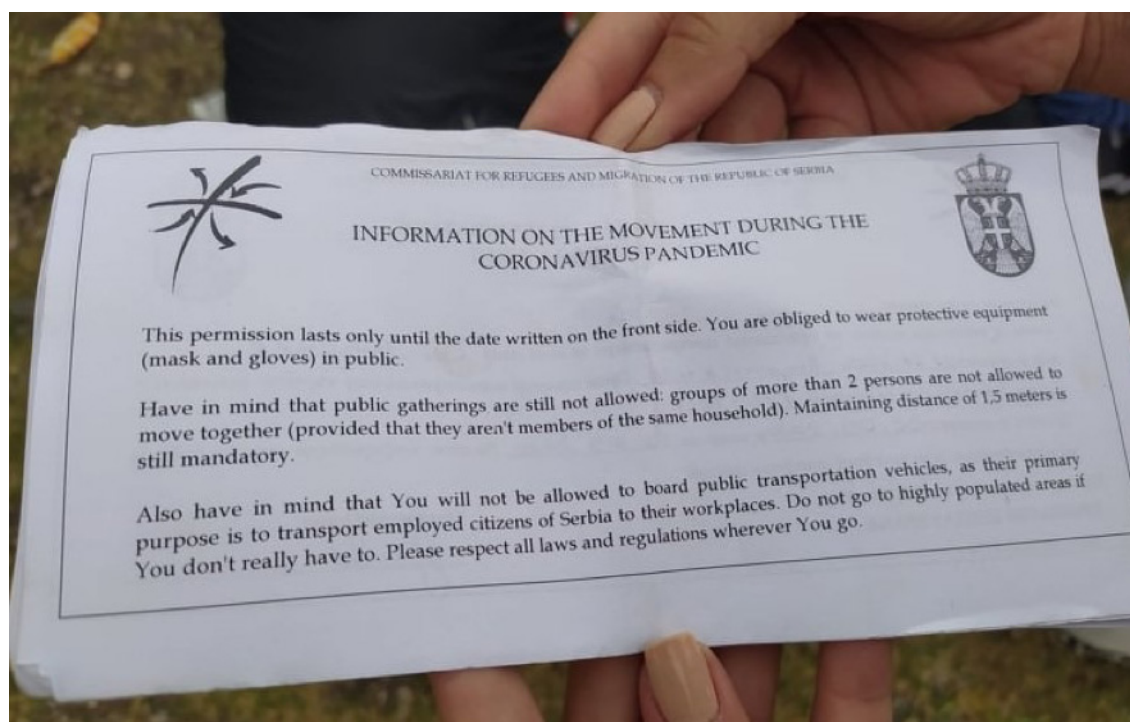
Mapa dels fluxos migratoris de persones refugiades cap a la UE a través de l'anomenada ruta dels Balcans i punts calents fronterers. Font: Google, edició CCAR

Els principals centres oficials de processament de sol·licitants d'asil a Sèrbia són Kranjaca i Bogovada, als afores de Belgrad, Banja Koviljaca, als afores de Loznica i Sjenica i Tutin, als afores de Novi Pazar. Tot i que el país compta, a més a més, amb 14 centres oficials de recepció i trànsit, la realitat és que els que es troben a la zona nord de Sèrbia, i per tant, a les portes de la UE es troben sobre ocupats i és en aquestes zones on proliferen els camps informals o de trànsit com els que la delegació de la CCAR ha tingut l'oportunitat de visitar. En entrevista amb Kilikaktiv, va quedar patent que això crea un problema greu de persones en situació de carrer que no s'està tractant per part de les

5. Font: HCIT-ACNUR

6. Font: entrevista HCIT

autoritats, a més de crear bosses de persones en situació d'extrema vulnerabilitat que poden caure fàcilment en xarxes d'exploració i tràfic d'éssers humans. A més, també es va fer palesa, en la mateixa entrevista, la convivència entre adults i menors no acompanyats en els camps –fet explícitament no recomanat per entitats com el Belgrade Centre for Human Rights–, l'existència de cel·les d'aïllament per càstigs individuals o la permissivitat implícita per part dels oficials de gestió dels camps, de l'exercici de prostitució. A més a més la corrupció és present a través d'un cert nivell de connivència amb els traficants d'éssers humans, els suborns per obtenir certs beneficis, escalar a les llistes o tenir allotjaments millors. Durant el confinament que va aplicar Sèrbia durant el pic de contagis del covid19, a més, va donar lloc a males practiques com per exemple el repartiment de pamflets informatius per vies oficials on, entre d'altres coses, es deia que “(...) no se't permetrà l'ús de transport públic, ja que la seva tasca principal és transportar ciutadans de Sèrbia als seus llocs de treball.”⁷, fet que vulnera greument els drets i llibertats dels sol·licitants de protecció internacional.

Pamflet del Komissariat dirigit a persones refugiades durant el període de confinament de la pandèmia del covid19 Font: Klikaktiv

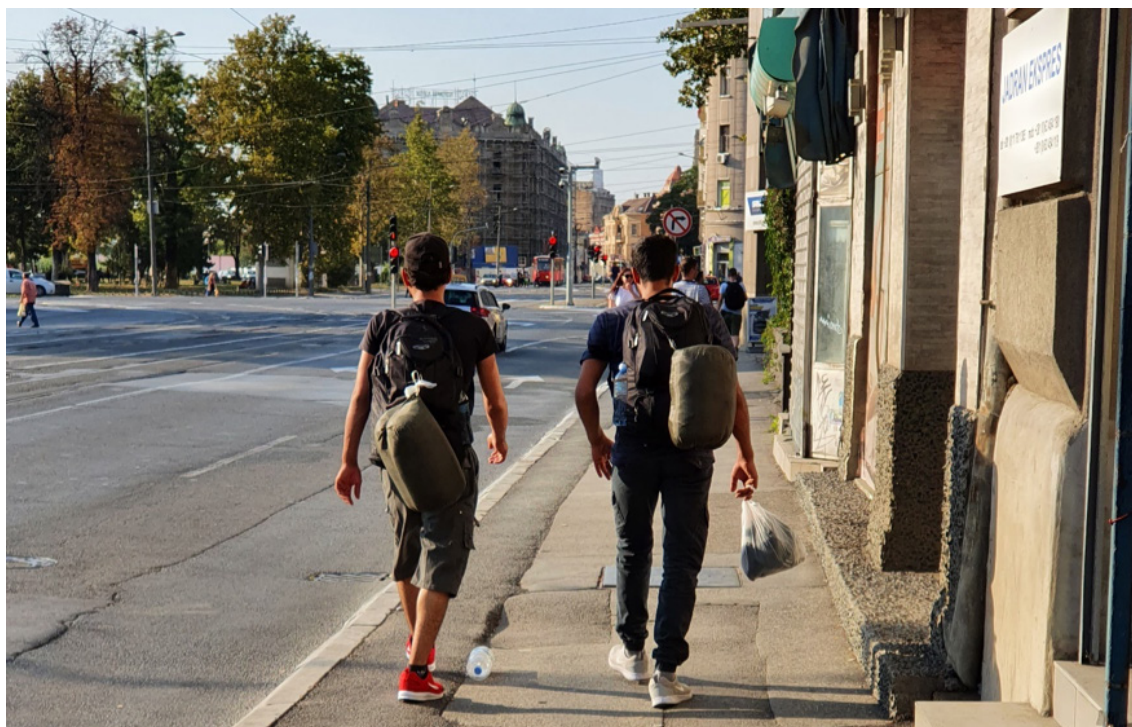
Situació de violència a frontera

Una de les factors més preocupants del context actual són les múltiples denúncies de situacions de violència a frontera: a data de 1 de setembre de 2020 s'han registrat més de 212 casos d'expulsions col·lectives vinculades a més de 4.000 individus de manera global, que es van dur a terme des d'Hongria i Croàcia cap a Sèrbia de manera forçada, només du-

7. Veure imatge pamflet

8. FORCIBLE IRREGULAR RETURNS TO THE REPUBLIC OF SERBIA FROM NEIGHBOURING COUNTRIES, Hungary and Croatia Collected throughout 2016 and 2017. Pag 2

rant 2016 i 2017, segons font de HCIT8. El nombre exacte d'expulsats il·legalment és difícil d'establir, ja que molts sol·licitants d'asil no en van denunciar les pràctiques i aquells que ho van fer van informar que havien intentat creuar la frontera diverses vegades i, per tant, van ser retornats més d'una vegada a Sèrbia. Segons les mateixes fonts del HCIT, aquesta xifra s'ha multiplicat per 5 des de 2018 i s'han pogut reportar casos de denúncies per part de persones refugiades, de pallisses per part de cossos policials, fins i tot a dones embarrassades, incloent-hi la mort de 6 persones per ofegament a la frontera Serbo-Hongaresa, incloent-hi menors de 4 i 11 anys. Les persones refugiades, per contra, denuncien el tracte rebut per part d'autoritats policials de països com Hongria, Croàcia i Romania, molt més que no pas per part de la policia sèrbia, que és percebuda de manera general de manera molt menys dura. Aquests fets endèmics de violència que troben als passos fronteres amb Hongria fa que moltes persones refugiades iniciïn rutes alternatives a través, sobretot, de la triple frontera entre Romania, Hongria i Sèrbia o a través de Bòsnia i Croàcia. Aquestes rutes són percebudes com menys perilloses, però les devolucions en calent i un cert grau de violència policial de baixa intensitat continua tenint lloc. Especialment preocupants són els informes de persones que moren ofegades al riu Drina, quan són obligades a retornar a Sèrbia nedant en condicions d'extrema perillositat i amb l'esgotament acumulat. La delegació de la CCAR va tenir l'oportunitat d'interrogar sobre aquests fet a les autoritats competents de FRONTEX a Europa Central: FRONTEX considera de la màxima importància respectar plenament les garanties de la legislació de la UE per evitar violacions de drets fonamentals, entre els que s'hi troba també el control de les devolucions en compliment de la directiva de devolució de la UE. Tot i així, les diferents fonts consultades per la CCAR detecten un augment alarmant, tant de la violència policial en determinades zones com

Dues persones migrants es dirigeixen a un enllaç que practica el tràfic de persones, prop del parc Luke Čelovića, Belgrad Font: CCAR

per exemple la frontera Hongaresa, així com de devolucions en calent, que van de la mà d'una molt preocupant manca de sistemes de monitorització i denúncia. El mateix fòrum consultiu de FRONTEX troba “*preocupant que un augment de les operacions de retorn i readmissió dels estats membres, que encara no tenen un mecanisme eficaç de control de devolucions, en última instància pugui conduir a una disminució de les operacions de retorn que es controlin eficaçment*”⁹.

Els diferents sistemes de protecció internacional a banda i banda de la frontera

República de Sèrbia (RS)

D'acord amb el que estableix la Llei sobre asil i protecció subsidiària (LTP), les autoritats competents en matèria d'asil son:

- Oficina d'Asil
- Comissió d'Asil
- Jutjat Administratiu

El procediment d'asil a Sèrbia té 4 parts diferenciades:

- **Registre:** la persona ha de manifestar la seva voluntat de sol·licitar protecció internacional davant d'un oficial de policia, i se li expedirà un document amb una foto, les seves empremtes dactilars i dades personals. En aquest document constarà el centre designat pel seu allotjament, on s'haurà de presentar en el termini de 72 hores. Si la persona no s'hi presenta, el procediment d'asil no continuarà i serà considerada com a estrangera.
- **Presentació de la sol·licitud de protecció internacional:** en el termini de 15 dies des de la manifestació de voluntat, la persona ha de presentar la seva sol·licitud. Per fer-ho efectiu, la Oficina d'Asil s'ha de presentar al centre on resideix la persona. Si això no passa, la persona ha de presentar la seva sol·licitud en el termini de 8 dies via correu postal.
- **Entrevista:** la Oficina d'Asil programarà una entrevista, la persona té dret a intèrpret i a assistència jurídica gratuïta.
- **Resolució:** és la Oficina d'Asil del Ministeri de l'Interior qui resol. La resolució hauria de ser notificada en el termini de 3 mesos després de la presentació. Algunes vegades la resolució es pot estendre a 9 mesos, en el cas de casos més complexos o si hi ha un gran nombre de sol·licituds presentades. En circumstàncies molt específiques es pot estendre fins els 12 mesos.

Si la resolució es denegatòria la persona té 15 dies per recórrer davant la Comissió d'Asil, si el recurs es denega la persona pot impugnar aquesta decisió davant del Jutjat Administratiu.

9. Frontex Consultative Forum on Fundamental Rights FOURTH ANNUAL REPORT, 2016. Pag 25.

Durant el procediment, el sol·licitant d'asil tindrà dret a obtenir una autorització de treball de 6 mesos, en el cas que hagin passat 9 mesos des de la seva sol·licitud de protecció internacional i aquesta no hagi estat encara resolta.

Si a la persona se li concedeix l'estatut de refugiat obtindrà un permís de residència i treball vàlid per 5 anys, si se li concedeix la protecció subsidiària, la durada serà d'un any.¹⁰

Al 2019 un total de 35 persones van obtenir protecció internacional a RS, 18 d'elles protecció subsidiària (Iraq, Líbia, Síria, Pakistan, Iran, Afganistan) i 17 l'estatut de refugiat (Afganistan, Iraq, Iran, Rússia, Xina i Cuba).¹¹

Hongria

El setembre de 2015 es va introduir a la legislació hongaresa un quasi-estat d'excepció, titulat com a "estat de crisi a causa de la migració massiva". Durant aquest estat de crisi s'apliquen normes especials als nacionals de tercers països que ingressen i / o es troben de manera irregular a Hongria i als que sol·liciten asil, i se suspèn algunes disposicions de la Llei d'asil.

Això va significar que només es podia demanar asil a la frontera (dins de la zona de trànsit) i que es continuaven mantenint els sol·licitants d'asil a les zones de trànsit durant tot el procediment d'asil, sense cap base legal per a la detenció ni recursos judicials.

L'1 de juliol de 2019, l'Oficina d'Asil i Immigració va deixar d'existir i es va establir la Direcció General Nacional de Policia d'Estrangeria (NDGAP) que va assumir la responsabilitat en matèria de control d'asil i estrangers.

El procediment consta de dues fases. La primera instància és un procediment administratiu dut a terme pel NDGAP. La segona instància és un procediment de revisió judicial dut a terme per tribunals administratius i laborals regionals, que no estan especialitzats en asil. A més del procediment normal, hi ha un procediment d'admissió i un procediment accelerat.

Només es podia demanar asil a la frontera (dins de la zona de trànsit). Això es devia a l'estat d'emergència migratòria massiva. Només aquells amb residència legal podien sol·licitar asil al país. El procediment d'asil s'inicia amb la presentació d'una sol·licitud d'asil en persona davant l'autoritat determinant i amb una avaluació de si una persona es troba sotmesa a un procediment de Dublín. Si no és així, el NDGAP procedeix a examinar si la sol·licitud és inadmissible o si s'ha de decidir en un procediment accelerat. La decisió al respecte es prendrà en un termini de 15 dies. Si la sol·licitud no és inadmissible i no es decidirà en un procediment accelerat, el NDGAP ha de decidir sobre el fons en un termini de 60 dies.

Durant aquest estat de crisi, les normes especials que s'han aplicat als nacionals de ter-

10. INFORMATION FOR PERSONS SEEKING ASYLUM IN THE REPUBLIC OF SERBIA UNHCR/BCHR Pag 4-8

11. RIGHT TO ASYLUM IN THE REPUBLIC OF SERBIA 2019 Belgrade Centre for Human Rights Pag 16

cers països que han entrat i / o s'han quedat il·legalment a Hongria i a aquells que han sol·licitat asil han estat les següents:

- La policia està autoritzada a retornar a través de la tanca fronterera els migrants que resideixen de manera irregular i desitgen demanar asil a Hongria des de qualsevol part del país, sense cap procediment legal ni cap oportunitat per impugnar aquesta mesura.
- Les sol·licituds d'asil només es poden presentar a les zones de trànsit a la frontera, amb la excepció que el sol·licitant ja resideixi legalment al territori d'Hongria. Els sol·licitants d'asil han de ser reclosos a les zones de trànsit durant tot el procediment d'asil sense cap base legal per a la detenció ni recursos judicials.
- Totes les persones vulnerables i els nens sol·licitants d'asil no acompanyats majors de 14 anys també són detinguts automàticament a les zones de trànsit.
- Els terminis per demanar la revisió judicial contra les decisions d'admissió i les denegacions de sol·licituds d'asil decidides en procediments accelerats s'escurcen dràsticament a 3 dies.

Actualment el procediment en frontera no s'aplica a Hongria. Arrel de la sentència del TJUE en els casos conjunts C-924/19 i C-925/19, que va declarar l'allotjament a la zona de trànsit hongarès a la frontera de Sèrbia com a detenció il·legal, el govern hongarès va adoptar el Decret 233/2020, on s'estableix que, des del 26 de maig de 2020, les persones en els punts de pas fronterers que vulguin sol·licitar protecció internacional, temporalment, fins al 31 de desembre de 2020, hauran de presentar una declaració d'intencions a l'ambaixada d'Hongria a Kíev, Ucraïna o a l'ambaixada d'Hongria a Belgrad, Sèrbia.

El 2019 es va caracteritzar per una taxa de reconeixement molt baixa (el percentatge de rebuig va ser del 91,5%) els procediments van ser extremadament llargs, durant els quals els sol·licitants d'asil havien de romandre a la zona de trànsit, que era de facto zona de detenció. La majoria de les sol·licituds d'asil van ser rebutjades en primera instància, després van ser anul·lades a la fase d'apel·lació i van tornar a la primera instància per a un nou examen. 11.101 migrants van ser retornats des del territori d'Hongria cap a l'altre costat de la tanca, mentre que a 2.585 persones se'ls hi va impedir el pas a la frontera. Un total de 961 persones van ser detingudes a Hongria. Pel que fa al nombre de sol·licitants d'asil al 2019, van ser 468, majoritàriament d'Afganistan, Iraq, Pakistan, Iran i Síria), 22 van obtenir l'estatut de refugiat, 31 la protecció subsidiària i 7 per raons humanitàries.

La informació estadística sobre els sol·licitants d'asil i els principals països d'origen, així com el nombre global i el resultat de les decisions de primera instància, estava disponi-

31. Boletín Oficial del Estado (2015), Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana: https://boe.es/boe_catalan/dias/2015/03/31/pdfs/BOE-A-2015-3442-C.pdf

32. Tribunal Europeo de Derechos Humanos (2017), Asunto N.D. y N.T. c. España: http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/areas-tematicas/area-internacional/tribunal-europeo-derechos/jurisprudencia-tedh/articulo-prohibicion2#Se_1288796454174_1

33. Veure exemple audiovisual a: https://www.eldiario.es/desalambre/VIDEOS-Guardia-Civil-ilegalmente-inmigrante_0_314268729.html i https://www.eldiario.es/desalambre/Acnur-devoluciones-caliente-evidente-refugiados_0_558194314.html

ble mensualment per l'antiga Oficina d'Immigració i Asil (antiga IAO), tot i que aquesta pràctica es va aturar a l'abril del 2018. El Hungarian Helsinki Committee (HHC) també va publicar breus estadístiques mensuals, tot i que la seva regularitat també s'ha limitat.¹²

Punts preocupants

Les devolucions en calent (push backs)

Hongria

El 15 de setembre de 2015 es va acabar la tanca de 175 km de llargada del tram fronterer amb Sèrbia. Una altra tanca similar es va construir un mes després, el 16 d'octubre de

Ocupació d'un antic vagó de mercaderies, lloc de trànsit abans de creuar la frontera cap a Hongria, als afores de Subotica. Font: CCAR

2015, a la frontera amb Croàcia. Es van establir les anomenades “zones de trànsit” com a parts de la tanca. Les dues zones de trànsit al llarg de la frontera amb Sèrbia es troben a Tompa i Röszke, mentre que Beremend i Letenye són les zones de trànsit al llarg de la frontera croata.

Malgrat totes les mesures preses amb l'objectiu explícit de desviar els fluxos de refu-

12. AIDA COUNTRY REPORT HUNGARY 2019 Pag 7/10-11

giats i migrants de la frontera sèrbia, aquesta secció fronterera continua sent el quart punt d'entrada més gran a Europa.

El 2016, només es van deixar entrar 20-30 persones per dia a cada zona de trànsit. A partir del novembre de 2016, només es van deixar entrar 10 persones al dia i només durant els dies laborables, a causa dels canvis en l'horari laboral de l'antiga IAO. El 2017, només es deixaven entrar 5 persones al dia a cada zona de trànsit. Des del 23 de gener de 2018 fins a finals de 2019, només es permetia una persona a cada zona de trànsit al dia i, de vegades, fins i tot no es seguia aquesta norma. Per exemple, la primera setmana de juliol de 2018, no es va permetre l'entrada de cap sol·licitant d'asil. A les zones de trànsit i, des de mitjans de desembre de 2019, cap sol·licitant d'asil no pot entrar a la zona de trànsit de Tompa.

A dia d'avui, tal i com hem detallat en l'apartat anterior, la única possibilitat de demanar asil a Hongria es a través de l'ambaixada d'Hongria a Kíev, Ucraïna o a l'ambaixada d'Hongria a Belgrad, Sèrbia.

Per altra banda, l'entrada irregular a Hongria a través de la tanca fronterera es castiga amb penes de presó de fins a deu anys i / o la imposició d'una ordre d'expulsió. El procediment penal no se suspèn quan l'acusat ha presentat una sol·licitud d'asil durant la vista judicial. Les demandes que sol·licitaven la suspensió del procediment penal presentades pels representants legals dels acusats han estat sistemàticament rebutjades pel tribunal.

La criminalització de l'entrada il·legal dirigida a sol·licitants d'asil va deixar de ser rellevant amb l'entrada en vigor del 5 de juliol de 2016 de la "norma dels 8 km" que permet a la policia hongaresa la devolució automàtica dels sol·licitants d'asil capturats a menys de 8 km de la frontera serbo-hongaresa o croata-hongaresa cap al costat extern de la tanca fronterera, sense registrar les seves dades o permetent-los presentar una sol·licitud d'asil, en un procediment sumari sense les garanties processals més bàsiques (per exemple, l'accés a un intèrpret o assistència jurídica). La legalització de les devolucions des del territori hongarès nega als sol·licitants d'asil el dret a buscar protecció internacional, incomplint la normativa internacional i la legislació de la UE, i constitueix una violació de l'article 4 del Protocol 4 del Conveni europeu de Drets Humans (TEDH).¹³

Com a resultat de la legalització de les devolucions per la "regla dels 8 km", durant el període del 5 de juliol i el 31 de desembre de 2016, a 19.057 migrants se'ls va denegar l'accés a la frontera hongaresa-sèrbia. A aquests migrants no només se'ls va negar el dret a sol·licitar protecció internacional, tot i que la majoria provenien de zones de guerra com Síria, l'Iraq o l'Afganistan, sinó que molts d'ells també van ser maltractats físicament per personal uniformat.

El 28 de març de 2017 van entrar en vigor esmenes en les que s'establia que durant la vigència de l'estat de crisi a causa de la migració massiva s'estenia la zona de 8 km a tot

13. Hungarian Helsinki Committee

el territori d'Hongria. Això inclou els migrants que ni tan sols havien estat a Sèrbia i havien entrat a Hongria per Ucraïna o Romania. Els migrants que arribaven a l'aeroport i hi demanaven asil també eren empesos cap a Sèrbia, tot i que ni tan sols hi havien estat.

El 2019, 11.101 migrants van ser retornats des del territori d'Hongria cap al costat extern de la tanca fronterera, mentre que 2.585 persones van tenir bloquejada l'entrada a la tanca fronterera. Un total de 961 persones van ser detingudes a Hongria.

El 19 de juliol de 2018, la Comissió Europea va decidir derivar Hongria al TJUE per incompliment de la legislació de la UE sobre asil i devolució. La Comissió considera que Hongria no proporciona accés efectiu als procediments d'asil ja que els migrants irregulars són escortats de nou a la frontera, fins i tot si volen sol·licitar asil.¹⁴

En les entrevistes realitzades amb els i les diferents membres de les entitats que treballen a Sèrbia, així com de les visites i entrevistes realitzades per l'equip d'observació a la frontera amb Hongria i amb Bòsnia Hercegovina es destaca:

Ocupació d'una antiga estació de tren, lloc de trànsit abans de creuar la frontera, als afores de Loznica.
Font: CCAR

- La frontera amb Hongria segueix sent un dels punts on els i les migrants segueixen intentar creuar (cavant túnels subterranis, en camions,...), la majoria d'ells procedeixen d'Afganistan, Iran i Pakistan. La situació no es tan greu com la de l'any 2016 on

14. AIDA COUNTRY REPORT HUNGARY 2019 Pag 18-24

la brutalitat policial era tant extrema que es podia considerar com una zona en guerra, però encara existeix.

A Subotica, tal i com ens expliquen membres de Klikactiv, la policia està tapiant les entrades dels edificis on les persones refugiades viuen amb la finalitat que no hi tinguin accés, amb pintades on es llegeix «sortiu de Sèrbia». La policia els prohibeix cuinar davant d'aquests edificis i els hi llença el menjar.

- La frontera amb Romania es consolida com a nova ruta migratòria, la majoria de les persones provenen de Síria, no només homes, sinó també famílies que ocupen cases abandonades a prop de la frontera. Dels testimonis entrevistats per la delegació de la CCAR, tots refereixen violència policial.
- A la frontera amb Bòsnia Hercegovina, es viu una situació preocupant en la zona de Banja Koviljaca, on hi han hagut varies morts per intentar creuar pel riu Drina que fa frontera entre els dos països. Els i les testimonis entrevistades refereixen que la policia bòsnia els pega, els hi retira les pertinences i els llança al riu per què tornin cap a Sèrbia.

Les dificultats per accedir al procediment de protecció internacional

Sèrbia

Frontera entre Sèrbia i Bòsnia i punt geogràfic on s'han reportat morts per ofegament de persones migrants i refugiades forçades a retornar nedant cap a la zona Sèrbia, als afores de Loznica. Font: CCAR

Les persones que entren al procediment d'asil a Sèrbia solen allotjar-se en un dels cinc centres d'asil repartits per tot el país. Aquests "centres d'asil" no s'han de confondre amb els centres d'acollida temporals que el Govern va crear durant tot el 2015 com a resposta a l'afluència massiva de refugiats i migrants que transitaven per Sèrbia. El principal problema del 2019 va ser la manca de diferenciació entre aquelles persones amb un interès genuí a sol·licitar asil a Sèrbia i aquelles que simplement volen allo-

tjar-se en algun dels centres per intentar entrar a Hongria. De fet, els agents d'immigració de tots els departaments de policia han derivat els i les sol·licitants d'asil als centres segons la capacitat disponible, i no sobre la base de la valoració del seu desig de romandre a Sèrbia. Aquesta pràctica ha provocat una situació en què els i les sol·licitants d'asil han estat derivats a centres d'acollida on el procediment d'asil poques vegades o (en alguns centres d'acollida) no es realitza mai, i viceversa.

Hi han 5 centres d'asil actius a Sèrbia i 14 centres d'acollida temporal.

En la actualitat a la RS és impossible per les persones que estan als centres de recepció/trànsit demanar protecció internacional.

“Durant l'estat d'alarma, va haver-hi un desplegament de l'armada i es va obligar a tothom a anar als centres i no tenien permís per sortir. Cap organització tenia possibilitat d'accedir-hi per saber que estava passant. Al mes d'abril del 2020 es comptabilitzaven 9000 persones, es van haver d'obrir dos centres nous i alguns d'ells estaven un 325% per sobre de les seves capacitats. Amb tot, les persones refugiades no es queixen tant de la policia sèrbia, com de la hongaresa o la croata, però sí que han rebut atacs, especialment als squats durant la pandèmia. Des que es va declarar l'estat d'emergència, hi va haver una sèrie d'informes sobre l'ús excessiu de la força per part de la policia i l'exèrcit en els centres, les expulsions col·lectives del territori de Sèrbia i la manca de necessitats bàsiques en els centres, com aliments i roba.”¹⁵

Hongria

Durant el 2019 la detenció continuava sent una pràctica freqüent més que una mesura

Grups informals de persones migrants i refugiades al parc Luke Čelovića, Belgrad, esperant poder desplaçar-se a frontera. Font: CCAR

15. Entrevista realitzada el 14/09/2020 a membres de Klikactiv

excepcional a Hongria. La gran majoria de les persones estaven detingudes a les zones de trànsit de Röszke i Tompa. El 14 de març de 2017, el TEDH en el cas Ilias i Ahmed contra Hongria va confirmar la seva jurisprudència establerta que amb el confinament a les zones de trànsit, Hongria incomplia les seves obligacions de drets humans al retornar a Sèrbia a sol·licitants d'asil sense tenir en compte el perill de tracte inhumà i degradant que podrien enfrontar-se a l'arribada. Però no ha estat fins el 14 de maig del 2020 que el Tribunal de Justícia de la UE ha establert que la detenció per Hongria de persones sol·licitants d'asil a les zones de trànsit a prop de la frontera amb Sèrbia es il·legal. En aquest cas, una família iraniana i una altra afgana que sol·licitaven asil en una zona de trànsit fronterer, van ser recloses durant més d'un any sense la opció que un tribunal examines la seva situació i sense cap opció de marxar per voluntat pròpia. Aquesta sentència es el resultat del treball constant i persistent del Helsinki Hungarian Committee en la lluita pels drets dels sol·licitants de protecció internacional.¹⁶

El 17 de juny del 2020 es va aprovar la Llei LVIII relacionada amb el cessament de l'estat d'alarma i en resposta a la situació del COVID 19, que estableix que les persones que arribin a Hongria amb la intenció de sol·licitar protecció internacional seran rebutjades i se'ls hi ordenarà fer la manifestació davant d'una ambaixada hongaresa. Aquesta pràctica vulnera la normativa internacional sobre refugiats i drets humans i la normativa europea, exposant als sol·licitants d'asil a un risc de devolució. L'accés efectiu a territori es una condició essencial per fer efectiu el dret a sol·licitar asil.

La situació dels i les menors no acompanyades

Sèrbia

Segons la legislació sèrbia, l'Estat ha de protegir els nens i nenes migrants en la mateixa mesura i de la mateixa manera que aquelles que viuen de manera permanent al país, tot i que el marc legal que garanteix la protecció és relativament alt no es respecta prou a la pràctica.

Segons les dades de l'ACNUR, des de principis de 2019 fins a finals d'octubre, 3.064 menors no acompanyats van arribar a RS. En aquest mateix període, el Ministeri de l'Interior va registrar d'acord amb la LATP només 640 menors no acompanyats, principalment de Afganistan (72%) i Pakistan (11,6%). Aquestes persones menors han expressat la seva intenció de sol·licitar asil a la RS. No obstant això, el Comissariat pels refugiats i migrants de la RS va acollir a tots els i les migrants en Centres d'Asil i Centres de recepció, independentment de si van demanar asil o no. Segons les seves dades, des de principis d'any fins a finals d'octubre del 2019, hi havia 1.907 menors no acompanyats en cinc Centres d'Asil i tretze en Centres de Recepció, és a dir, el 49,3% del total de nens i nenes als quals el CRM va proporcionar allotjament durant el període respectiu. D'altra banda, les dades de Save the Children indiquen que, només en els primers sis mesos, van arribar a RS 1.970 nens i nenes refugiades, aproximadament el 90% dels quals no

16. EU COURT: HUNGARY UNLAWFULLY DETAINS PEOPLE IN THE TRANSIT ZONE AND DEPRIVES THEM OF A FAIR ASYLUM PROCEDURE THE HUNGARIAN HELSINKI COMMITTEE

anaven acompanyats dels seus pares.

La comparació de les dades anteriors indica que el nombre de menors no acompanyats identificats per ACNUR i Save the Children al camp va ser considerablement més gran que el nombre de menors ubicats a les instal·lacions sota la jurisdicció del CRM. Es pot observar també que un gran nombre de menors no acompanyats van romandre a la RS sense un estatut legal regulat, cosa que també va assenyalar la Comissió Europea.

Es imprescindible un sistema eficaç per identificar i registrar tots els menors que entren a la RS per proporcionar protecció. Els menors no acompanyats corren un greu risc de veure vulnerats els seus drets humans bàsics. No hi ha cap justificació que legítimi que centenars de menors es quedin a la RS de manera irregular.

A la pràctica, un menor es posa sota tutela només si és necessari realitzar un determinat procediment (el procediment d'asil, una intervenció mèdica, etc.), cosa que requereix la presència del seu / a guardià. El certificat de registre de la intenció del menor de sol·licitar asil a la RS era sovint el motiu per a la col·locació del menor sota tutela temporal. Per tant, només després que un menor estigui registrat en el procediment d'asil, es designaria un tutor temporal a l'efecte de dur a terme el procediment d'asil. Això no només contravé les disposicions del CRC i de la Llei de família, sinó que també contravé la LATP, que estableix que la inscripció d'un menor al procediment d'asil només s'hauria de dur a terme després que el menor tingui nomenat tutor/a temporal.

L'excusa més comuna per a la manca d'una resposta ràpida per part de les autoritats tutelars és la manca de personal professional, la sobrecàrrega de treball i la manca de mitjans de transport i de capacitats logístiques. Aquest problema ha estat reconegut en els darrers anys també pel Ministeri de Treball, però sembla que no s'ha fet molt per solucionar-ho. Això fa que els treballadors socials i els tutors professionals estiguin sobrecarregats de feina, cosa que sens dubte es reflecteix en la disponibilitat i la qualitat de l'atenció als menors no acompanyats.

D'acord amb els compromisos internacionals, assegurar un sistema de tutela adequat és principalment responsabilitat de l'Estat. D'altra banda, els recursos humans actuals de les autoritats tutelars, que són insuficients per atendre menors no acompanyats, es financen gairebé íntegrament mitjançant projectes de la societat civil. Per tant, no són sostenibles a llarg termini, ja que queda incert quant de temps estaran disponibles els fons assignats al nombre existent de tutors professionals. En aquest sentit, el Ministeri de Treball corresponent ha de proporcionar als menors el nivell adequat de protecció mitjançant programes sostenibles a llarg termini, així com invertir esforços addicionals per millorar aquesta protecció.¹⁷

17. RIGHT TO ASYLUM IN THE REPUBLIC OF SERBIA 2019 Belgrade Centre for Human Rights Pag 97/112

Grups de persones migrants i refugiades en un campament informal temporal, lloc de trànsit abans de creuar la frontera a Hongria, als afores de Subotica. Font: CCAR

Hongria

La llei no preveu un mecanisme d'identificació per a menors no acompanyats. La llei d'asil només preveu que es pugui fer una avaluació de l'edat en cas que hi hagi dubtes sobre la presumpta edat del sol·licitant. En cas d'incertesa, el funcionari d'asil, sense l'obligació d'informar els motius del sol·licitant, pot ordenar la realització d'una avaluació d'edat. Per tant, les decisions sobre la necessitat d'una avaluació de l'edat es poden considerar arbitràries. El sol·licitant (o el seu representant o tutor legal) ha d'acceptar l'examen d'avaluació de l'edat. Tanmateix, a l'entrada de la zona de trànsit, normalment es realitza un procediment d'avaluació de l'edat abans que es pugui designar un tutor per als menors en qüestió. Per tant, el menor està sol en aquest procés sense que cap adult representi el seu millor interès. La sol·licitud d'asil no es pot denegar pel fet que la persona no va consentir la valoració de l'edat. No obstant això, com a conseqüència no es poden aplicar la majoria de les disposicions relatives als infants en el cas.

L'avaluació de l'edat la realitza el metge militar a la zona de trànsit. El mètode principal emprat és la mera observació de l'aspecte físic del nen, per exemple, pes, alçada, etc., i la maduresa sexual del nen. En el context de l'avaluació de l'edat, el NDGAP no utilitza una avaluació psicosocial. Des de l'entrada en vigor del nou règim jurídic el març del 2017, les pràctiques d'avaluació d'edat van ser encara més importants, ja que la llei di-

ferència els menors no acompanyats menors i majors de 14 anys. Les conseqüències són greus: es pot produir una avaluació errònia de l'edat del sol·licitant el seu confinament a la zona de trànsit, que el Hungarian Helsinki Committee considera detenció il·legal. El metge militar no posseeix cap coneixement professional específic que el faci adequat per avaluar l'edat dels sol·licitants d'asil, encara menys per diferenciar entre un jove de 14 i un de 15 anys. El CPT ha criticat la pràctica de l'avaluació de l'edat entre d'altres. El marge d'error és el més ampli entre els que tenen al voltant dels 15 anys. Per tant, es pot veure fàcilment que la realització d'un procediment d'avaluació de l'edat amb l'objectiu d'identificar clarament si un nen té menys de 14 anys és molt problemàtic.

Basant-se en entrevistes amb menors no acompanyats, els advocats del Hungarian Helsinki Committee van trobar que, en realitat, la "valoració de l'edat" dura pocs minuts, durant els quals el metge militar simplement mesura l'alçada dels sol·licitants, els mira les dents, mesura la mida dels malucs i examina la forma del seu cos (tant si "s'assembla al d'un nen o més com el d'un adolescent") juntament amb signes de la seva maduresa sexual (per exemple, pèl púbic, mida dels pits). El Hungarian Helsinki Committee opina que aquesta pràctica és altament poc professional i infringeix els drets fonamentals dels infants.

Fins al moment de la redacció de l'informe, no s'ha adoptat cap protocol per proporcionar normes uniformes en els exàmens d'avaluació d'edat realitzats per la policia i el NDGAP. En diverses ocasions (conferències, taules rodones, etc.), l'antiga Oficina d'Asil va negar la seva responsabilitat d'adoptar aquest protocol, afirmant que l'avaluació de l'edat és una qüestió mèdica que està més enllà del seu àmbit o competència professional. La policia va elaborar un protocol no vinculant a efectes d'exàmens d'avaluació de l'edat ordenats per la policia que proporcionen una llista de control que haurien de seguir els metges encarregats de fer l'examen. Aquest protocol, publicat el 2014, no tindria en compte els elements psicosocials o interculturals de l'avaluació de l'edat. El protocol només preveu que en cas que se sospiti que el sol·licitant (objecte de l'avaluació de l'edat) és víctima de violència sexual, es pot sol·licitar l'assistència d'un psicòleg (però això no és automàtic i el Hungarian Helsinki Committee no ha assistit mai cap cas en què les autoritats remetrien el sol·licitant a un psicòleg d'ofici).

L'opinió d'avaluació d'edat no sol especificar l'edat exacta de la persona; en canvi, proporciona una estimació si la persona té més o menys de 18 anys o un marge d'error d'almenys 2 anys, p. 17-19 o 16-18 anys. En aquests casos, el benefici del dubte se sol donar al sol·licitant.

Només es pot impugnar mitjançant un recurs contra una decisió negativa en el procediment d'asil, que no es pot considerar efectiu ja que a la pràctica passen diversos mesos quan la sol·licitud rebutjada arriba a la fase judicial del procediment.¹⁸

Conclusions

18. AIDA COUNTRY REPORT HUNGARY 2019 Pag 48/55

- Des del 2015, el govern hongarès ha anat reformant dràsticament el sistema d'asil fins que l'ha desmantellat. Sistemàticament es violen els drets de les persones que volen sol·licitar asil, així com s'incompleix la normativa internacional i europea de drets humans. L'accés efectiu a territori, impossible a dia d'avui, és una condició essencial per fer efectiu el dret a sol·licitar protecció internacional i hi ha informes reiterats sobre ús excessiu de la força i violència per part de la policia hongaresa.
- Per legitimar la importància d'aquestes reformes, des del 2015 el govern desenvolupa una sèrie de campanyes mediàtiques de milions d'euros que busquen estigmatitzar els sol·licitants d'asil, migrants i refugiats, així com a les ONG's que les ajuden: el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) ha dictaminat al juny del 2020 que la llei hongaresa de 2017 que exigeix que les organitzacions no governamentals que rebin almenys 9 milions d'HUF en subvencions de fora d'Hongria es registren en un registre especial i s'etiquetin a si mateixes com una "organització finançada amb fons estrangers" al seu lloc web i les seves publicacions es estigmatitzant, nociu i infringeixen la legislació de la UE.
- Es preocupant la deriva de l'estat hongarès, fomentat actituds xenòfobes, de por i odi cap a la població estrangera, el que té un efecte perjudicial sobre la integració dels sol·licitants de protecció internacional i refugiats.
- Pel que fa a Sèrbia, tot i que la majoria de migrants no volen quedar-s'hi, ja que per ells es un país en trànsit, això no hauria de servir de justificació perquè el govern no prengui les mesures corresponents per què es respectin tots els drets. Diverses organitzacions mencionen la preocupació per la tanca que s'està construint entre Sèrbia i Macedònia, tot i que no es dona informació de manera oficial.
- Un altre dels punts més preocupants es la situació dels menors no acompanyats. Com ja s'ha mencionat anteriorment no existeix un procediment de determinació de l'edat, es suficient que et declaris com a menor per a ser considerat com a tal. La majoria de menors no volen entrar al sistema ja que volen continuar la seva ruta migratòria, el que comporta viure al carrer fins que aconseguen creuar. Se'ls tracta com a adults i son també colpejats.
- En darrer terme destacar també l'increment de les devolucions i l'ús de la violència, en especial en la nova ruta a través de Romania utilitzada per moltes famílies síries.
- El que passa a les zones limítrofes de la UE és també responsabilitat de la UE. Les zones calentes d'accés a territori europeu representen una preocupació creixent dins del marc d'inestabilitat política que vivim, amb l'auge de discursos xenòfobs per part de grups d'extrema dreta així com també l'enduriment gradual de les polítiques comunitàries que, en els darrers anys, han anat lligades a la retirada de sistemes de vigilància i denuncia. Les fronteres no són només entitats físiques, sinó que també són ens polítics i simbòlics i van estretament lligades a la voluntat de les persones que formen aquesta entitat política i social. És fonamental l'estudi i registre d'aquestes zones per donar-ne visibilitat i, així, poder exercir els sistemes de vigilància legítims i necessaris.

Bibliografia

- AIDA Country Report Hungary 2019 http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_hu_2019update.pdf
- AMNISTIA INTERNACIONAL Serbia 2019 <https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/paises/pais/show/serbia/>
- AMNISTIA INTERNACIONAL Hungary: EU actions shows «intimidation campaign» against those defending asylum - seekers will not be tolerated. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/07/hungary-eu-action-shows-intimidation-campaign-against-those-defending-asylumseekers-will-not-be-tolerated/>
- AMNISTIA INTERNACIONAL Hungary: European Court declares authorities broke UE law by detaining asylum-seekers in transit zone <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/05/hungary-european-court-declares-authorities-broke-eu-law-by-detaining-asylum-seekers-in-transit-zone/>
- BELGRADE CENTRE FOR HUMAN RIGHTS Right to Asylum in the Republic of Serbia 2019 <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/wp-content/uploads/2014/01/Right-to-Asylum-in-Serbia-2019.pdf>
- BELGRADE CENTRE FOR HUMAN RIGHTS Human Rights in Serbia January-June 2020 <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/bchr-issues-report-on-human-rights-in-serbia-in-the-january-june-2020-period/>
- COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS OF THE COUNCIL OF EUROPE Dunja Mijatovic Report following her visit to Hungary from 4 to 8 February 2019. <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-hungary-from-4-to-8-february-2019-by-dunja-mija/1680942fod>
- EL PAÍS (22/12/2009) Serbia solicita la adhesión a la UE https://elpais.com/internacional/2009/12/22/actualidad/1261436410_850215.html
- FRONTEX Consultative Forum on Fundamental Rights FOURTH ANNUAL REPORT, 2016 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/422df630-3f63-11e7-a08e-01aa75ed71a1>
- FRONTEX (31/03/2011) Fundamental Rights Strategy https://www.statewatch.org/media/documents/observatories_files/frontex_observatory_2011-03-31-frontex-fundamental-rights-strategy.pdf
- HCIT Forcible Irregular returns to the Republic of Serbia from neighbouring countries, Hungary and Croatia collected throughout 2016 and 2017. <http://hcit.rs/wp-content/uploads/2017/05/HCIT-report-on-expulsions-to-Serbia-ENG-version.pdf>
- KLIKAKTIV (18/09/20) What is not written in the Non- Paper for Chapters 23 and 24 regarding Serbian progress in EU accession <https://klikaktiv.org/journal/what-is-not-written-in-the-non-paper-for-chapters-23-and-24-regarding-serbian-progress-in-eu-accession>
- KLIKAKTIV (11/09/20) Deaths at the serbian bosnian border <https://klikaktiv.org/journal/deaths-at-the-serbian-bosnian-border>
- KLIKAKTIV (31/07/20) Subotica unpleasant surprise <https://klikaktiv.org/journal/subotica-unpleasant-surprise>
- KLIKAKTIV (02/04/20) Border violence and push backs to Serbia <https://klikaktiv.org/journal/border-violence-and-push-backs-to-serbia>

THE HUNGARIAN HELSINKI COMMITTEE EU COURT: HUNGARY UNLAWFULLY DETAINS PEOPLE IN THE TRANSIT ZONE AND DEPRIVES THEM OF A FAIR ASYLUM PROCEDURE The Hungarian Helsinki Committee <https://www.helsinki.hu/en/hungary-unlawfully-detains-people-in-the-transit-zone/>

Serbia: Law of 2007 on Asylum, 26/11/07, <https://www.refworld.org/docid/47b46e2f9.html>

UNHCR/BCHR Information for persons seeking asylum in the Republic of Serbia <http://www.unhcr.rs/media/docs/2019/03/LifletEngleski.pdf>

UNHCR Serbia November 2019 Snapshot <http://reliefweb.int/report/serbia/unhcr-serbia-snapshot-november-2019>

UNHCR Applying for asylum in Serbia <https://help.unhcr.org/serbia/applying-for-asylum-in-serbia/>

Elaborat per:

Amb el suport de:

La informació continguda en aquesta publicació no reflecteix la posició de la Generalitat de Catalunya ni de l'Ajuntament de Barcelona